

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

ปาริฉัตร กุศลชาบาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน

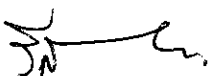
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

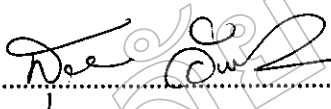
กรกฎาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

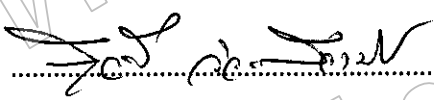
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปาริณต กุลยาบาล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

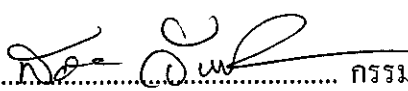

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

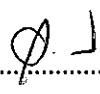

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทรประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สุวิณี วิวัฒน์วานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศาสตร์ เสาวคนธ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนี สรรเสริญ ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร. สุวิณี วิวัฒน์วานิช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำปรึกษาแนวทางที่ถูกต้อง ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาลับๆ ซ่อนๆ รวมทั้งสนับสนุน ให้กำลังใจ เอาใจใส่อย่างดีแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง ชลบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเจ้าหน้าที่ ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและ ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนการศึกษาตลอดมา คณาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลชุมชนทุกท่าน เพื่อนร่วมงานทุกท่าน และเพื่อน ๆ ปรียญาโททุกท่าน พี่ ๆ น้อง ๆ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ที่ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ปาริฉัตร กุลยาบาล

45912108: สาขาวิชา: การพยาบาลชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลชุมชน)

คำสำคัญ: ปริมาณเวลาในการดูแล/ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด/
การสนับสนุนทางสังคม/ สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย/ พฤติกรรมการดูแล
ของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด

ปาริฉัตร กุศลบาล: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด (FACTORS RELATED TO CAREGIVING BEHAVIORS OF CAREGIVERS OF CANCER PATIENTS WITH CHEMOTHERAPY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: รัชณี สรรเสริญ, Ph.D., สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ, ศ.ด. 118 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด จำนวน 125 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 ถึง เดือนเมษายน 2550 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพฤติกรรมการดูแลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย และความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด และปริมาณเวลาในการดูแล ตามลำดับ
3. การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย และความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด เป็นปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ได้ร้อยละ 36.0 ($R^2 = .360, p < .01$)

ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนายพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้คือ

พฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด = .332 (การสนับสนุนทางสังคม) + .264 (สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย) + .194 (ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด)

45912108: MAJOR: COMMUNITY NURSING; M.N.S. (COMMUNITY NURSING)

KEY WORDS: CARE GIVING HOUR/ KNOWLEDGE OF CAREGIVING OF CANCER PATIENTS/ SOCIAL SUPPORT/ RELATION OF CAREGIVER AND PATIENT/ CAREGIVING BEHAVIOR OF CAREGIVER OF CANCER PATIENTS WITH CHEMOTHERAPY

PARICHAT KUNSABAL: FACTORS RELATED TO CAREGIVING BEHAVIOR OF CAREGIVERS OF CANCER PATIENTS WITH CHEMOTHERAPY. ADVISORY COMMITTEE: RACHANEE SUNSERN, Ph.D. SUWANNA JUNPRASERT, Dr. P.H. 118 P. 2007.

The purpose of this research was to study factors related to caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy in the eastern region. A purposive sampling method was used to recruit 125 sample. Self – reported questionnaires including the demographic data of caregiver and patient, the knowledge of caregiving of cancer patients with chemotherapy questionnaires, social support questionnaires, the relations of caregiver and patient questionnaires, and caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy questionnaires were used to collect the data from February to April 2007. Descriptive statistics, Pearson's Product Moment Coefficients, Sperman's rank Correlation Coefficients and Stepwise Multiple Regression were employed to analyze the data.

The findings showed that:

1. The caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy in the eastern region was rated at the good level. When classified aspect, it also revealed that each aspect was rated at the good level
2. The factors related to caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy were social support, relations of caregiver and patients, the knowledge of caregiving of cancer patients with chemotherapy and caregiving hour, respectively.
3. Social support, relations of caregiver and patients and the knowledge of caregiving of cancer patients with chemotherapy were the joint factors that predicted the caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy, and explained 36 % of variance ($R^2 = .360, p < .01$).

Caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy could be transformed in terms of formula as follows :

caregiving behavior of caregiver of cancer patients with chemotherapy = .332 Social support + .264 relations of caregiver and patients + .194 the knowledge of caregiving of cancer patients with chemotherapy.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ก
สารบัญตาราง.....	ข
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
โรคมะเร็งและการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด	16
พฤติกรรมและการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแล/ ผู้ดูแล	26
พฤติกรรมและการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด	29
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด	
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
ปัจจัยเกี่ยวกับการดูแล.....	38
ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด	41
การสนับสนุนทางสังคม	46
สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
4 ผลการวิจัย	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก	107
ภาคผนวก ข	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 125$).....	68
2	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับการดูแล ($n = 125$).....	70
3	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วย จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 125$).....	71
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดของผู้ดูแล จำแนกตามรายด้านและภาพรวม ($n = 125$).....	74
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรายด้าน และภาพรวม ($n = 125$).....	75
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย จำแนกตามรายข้อ และภาพรวม ($n = 125$).....	76
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด จำแนกตามรายด้านและภาพรวม ($n = 125$).....	77
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลและผู้ป่วย และความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ($n = 125$).....	79
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง ปริมาณเวลาในการดูแลและประสบการณ์ในการดูแล กับพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ($n = 125$).....	80
10	ค่าอำนาจในการทำนายของตัวทำนายค่าพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ($n = 125$).....	81

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	15
---	-------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University